

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ ***VE*** ***LİDERLİK***

Dr.Murat Can Ocaktan 29.05.2020, Ankara

GİRİŞ

- Taiichi Ohno :Kendisi başta Just In Time kavramı Jidoka ve 7 İsrar, olmak üzere, 5 Neden Analizi'nin ve Kaizen Kavramı'nın temeli'nin kısacası Toyota Evi'nin mimarıdır. Japon Otomotiv Endüstrisi'ni Amerikan Otomotiv endüstrisi ile rekabet edebilecek seviyeye getiren bir dehadır

カイゼン : **Kaizen**

Kaizen: ' insan ruhuna dokunmak' / 'to touch the spirit of human'

KÜLTÜR/GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

Kültür: (*isim*) Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi **değerler** ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü (TDK)

KÜLTÜR/GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

Kültür*: Bir toplumun içerisinde mevcut her türlü bilgiyi, alışkanlıkları, *değer ölçülerini*, genel tutum, görüş, inanç ve zihniyet ile her türlü davranış şekillerini içine alan, o toplumun üyelerinin çoğunluğunda ortak olan, onu diğer toplumlardan ayırt etmeye yarayan maddi ve manevi değerlerden oluşan bir bütündür.

*: http://www.felsefe.gen.tr/sosyoloji/kultur_nedir_ne_demektir.asp

KÜLTÜR/GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

Güvenlik : mevcut ortamda kabul edilebilir düzey ve bu düzeyi korumak için zamansız ölüm, yaralanma veya endişe verici koşulların var olma olasılığını azaltma

Güvenlik Kültürü : bir organizasyonun sağlık ve güvenlik yeterliliği ve tarzı ile birey ve grup **değerlerinin**, tutumların, algıların, yetkinliklerin ve bağlılığı belirleyen davranış örüntülerinin bir ürünü

KÜLTÜR/GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

Kavram olarak, ilk kez, 1986 yılında Çernobil'de meydana gelen nükleer kazadan sonra hazırlanan bir raporda kullanılmıştır. Hazırlanan bu rapor, Çernobil kazasında önemli tasarım eksikleri, örgütsel hatalar ve çalışanların ihlallerinin önemli bir rol oynadığına işaret etmektedir.

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ/GÜVENLİK İKLİMİ

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

- Normlar, Değerler, Tutumlar
- Güç anlaşılır, altta yatar
- Kalitatif

GÜVENLİK İKLİMİ

- Bilişsel algıyla görülür
- Aleni/açık
- Kantitatif

ÖRGÜT KÜLTÜRÜ

Westrum'un işletme /örgüt kültürü sınıflandırması*:

- Patolojik Bilgi gizlenir, yeni fikirler çürütülür, sorumluluklar savsaklanır vb.
- Bürokratik Bilgi göz ardı edilebilir, yeni fikirler problemdir, sorumluluklar sınırlandırılır vb.
- Üretken Bilgi aktif kullanılır, yeni fikirler değerlendirilir, sorumluluklar paylaşılır vb.

ÖRGÜT KÜLTÜRÜ

James Reason 1997 yılında bu sınıflandırmayı revize etmiştir:

- Patolojik
- ***Reaktif***
- Bürokratik
- ***Pro-aktif***
- Üretken

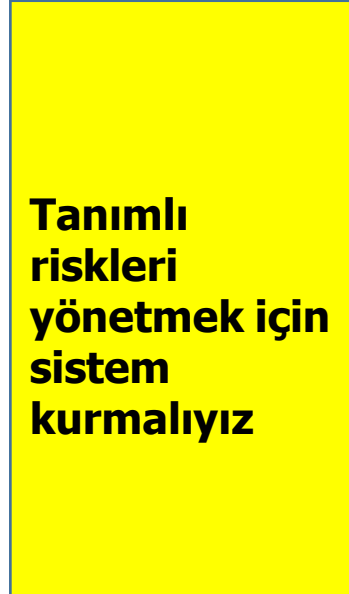
ÖRGÜT KÜLTÜRÜ'NÜN OLGUNLUĞU*

Patolojik

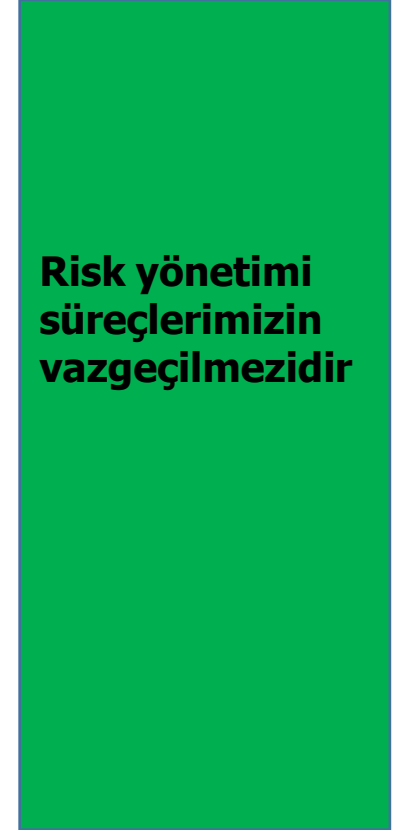
Reaktif

Bürokratik

Pro-aktif

Üretken

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

Pozitif Güvenlik Kültürü ?

Sağlıklı ve güvenli çalışma ortamını/şartlarını sürekli kılmayı sağlayacak değişim felsefesi

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ*

Pozitif Güvenlik Kültürü Bileşenleri

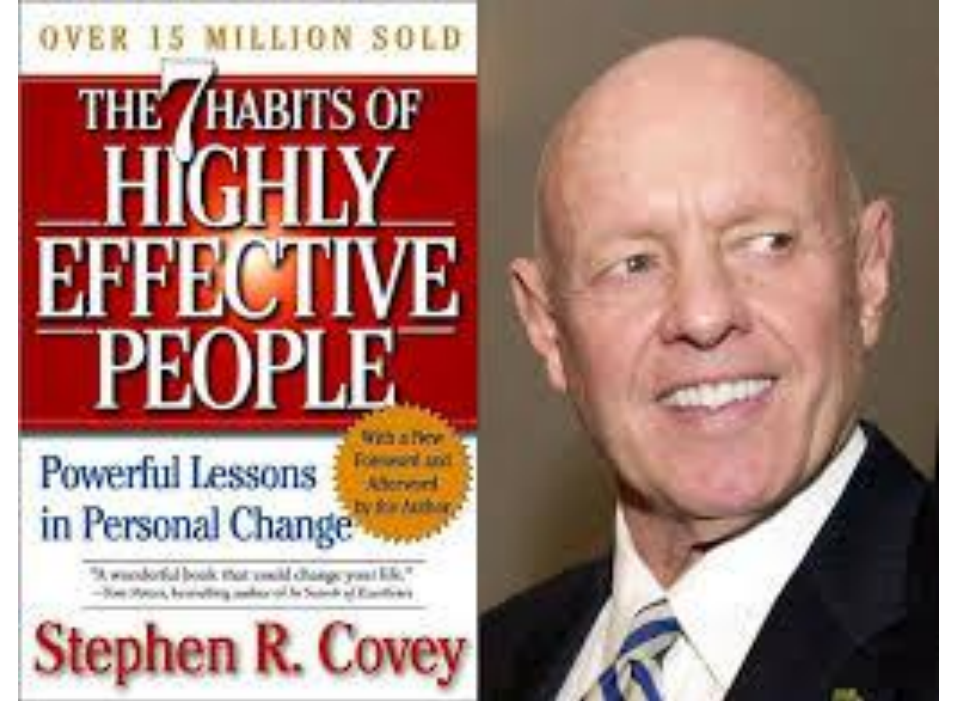
- Yönetimin Taahhüdü
- Çalışanların katılımı
- Promosyon stratejileri
- Eğitimler ve seminerler
- Özel kampanyalar

İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ

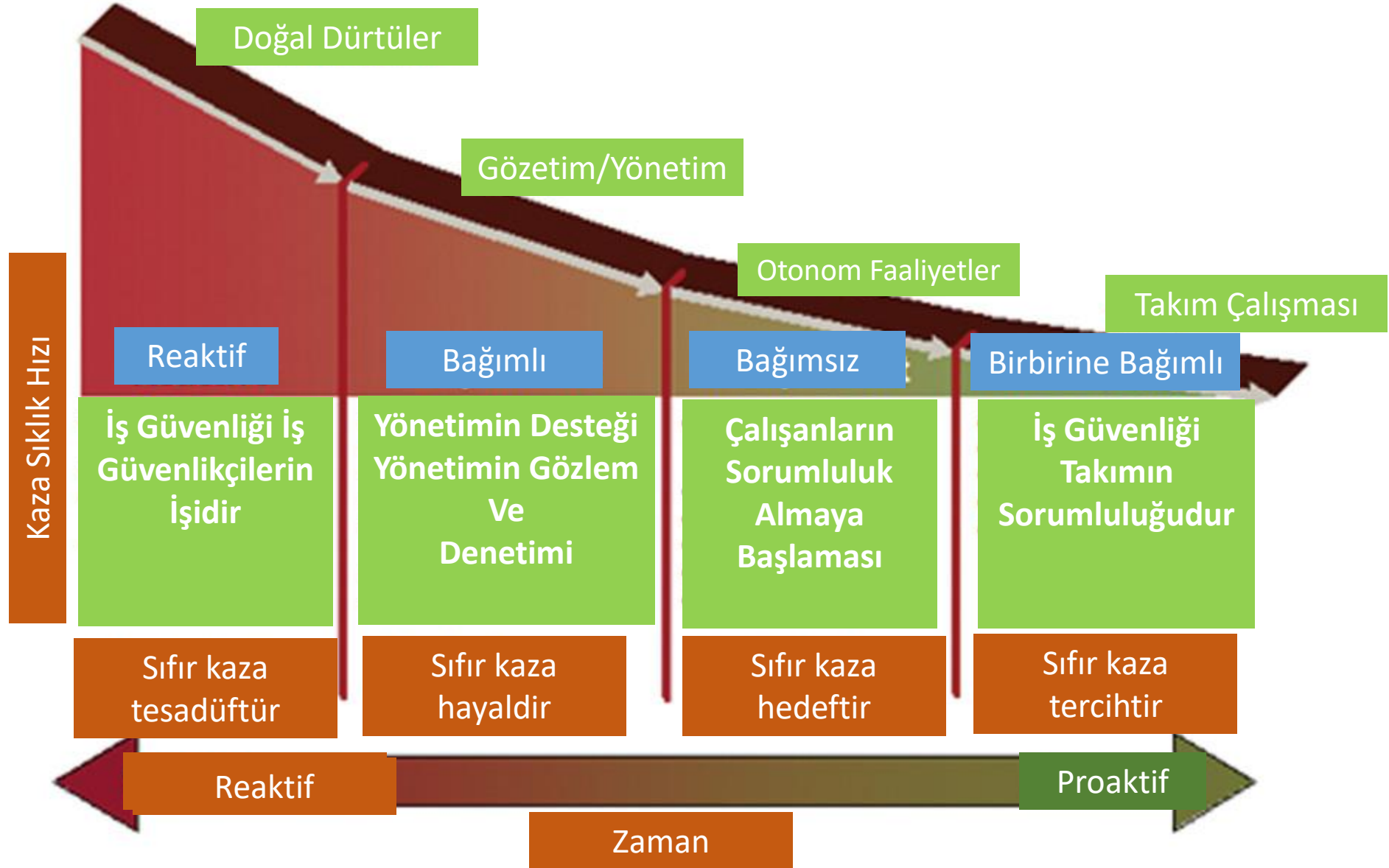

BRADLEY EĞRİSİ

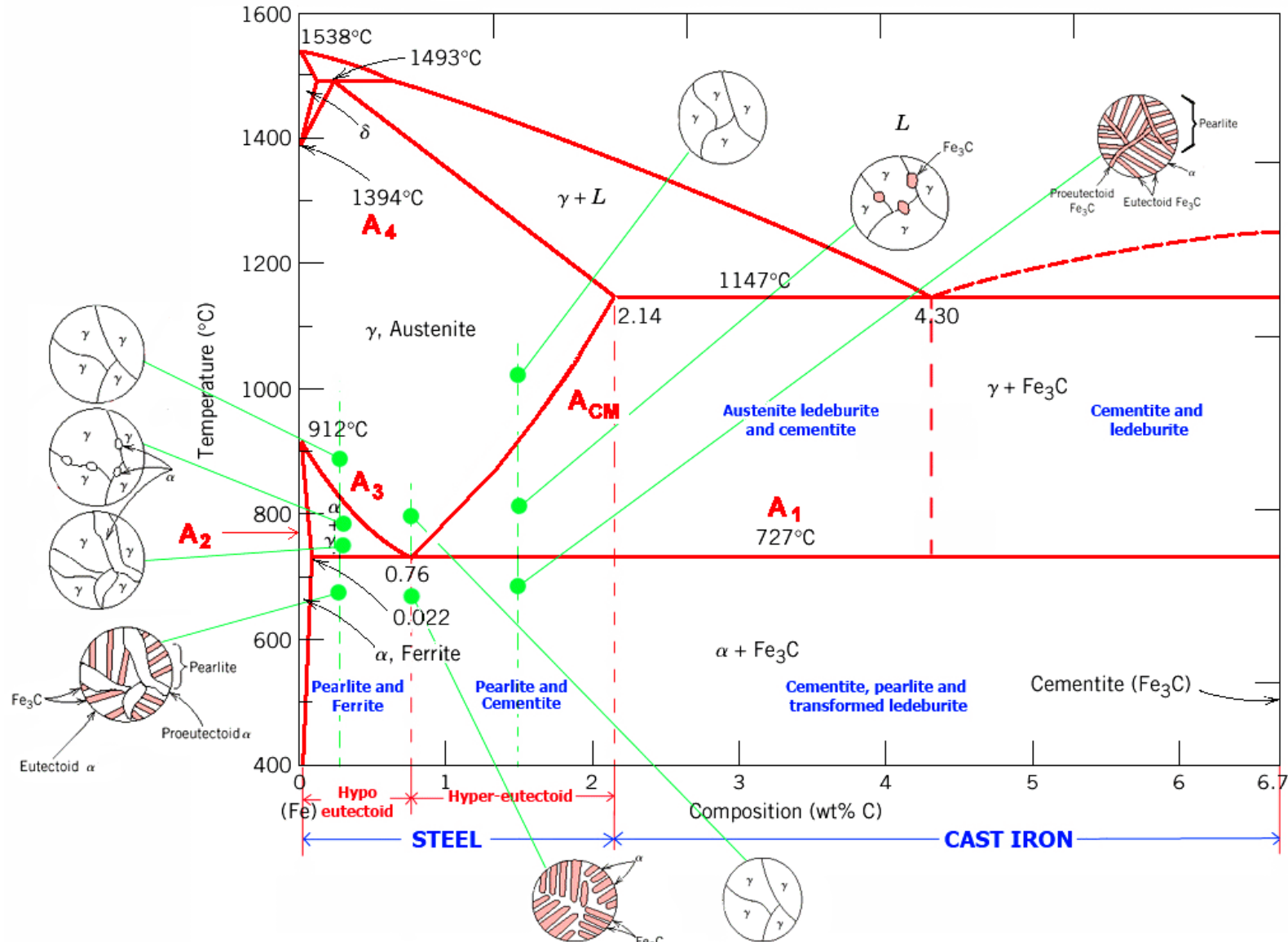
- 'Etkili İnsanların Yedi Alışkanlığı'
- Dr.Stephen R.Covey
- 15 Milyonun üzerinde satış yaptı
- Kişisel gelişimi üç adımda tanımladı:
 - Bağımlı /Dependent
 - Bağımsız/Independent
 - Birbirine bağımlı /Interdependent

BRADLEY EĞRİSİ (DÖNÜŞÜM DİYAGRAMI)

Fe-C FAZ DİYAGRAMI (DÖNÜŞÜM DİYAGRAMI)

DÖNÜŞÜM DİYAGRAMLARI

- Doğru parametreleri doğru kullandığımız zaman Fe-C dönüşüm diyagramında her zaman aynı sonucu elde ederiz.
- Bradley dönüşüm diyagramında parametreleri doğru kullansak ta her zaman istediğimiz sonucu elde edemeyiz.

NEDEN ?

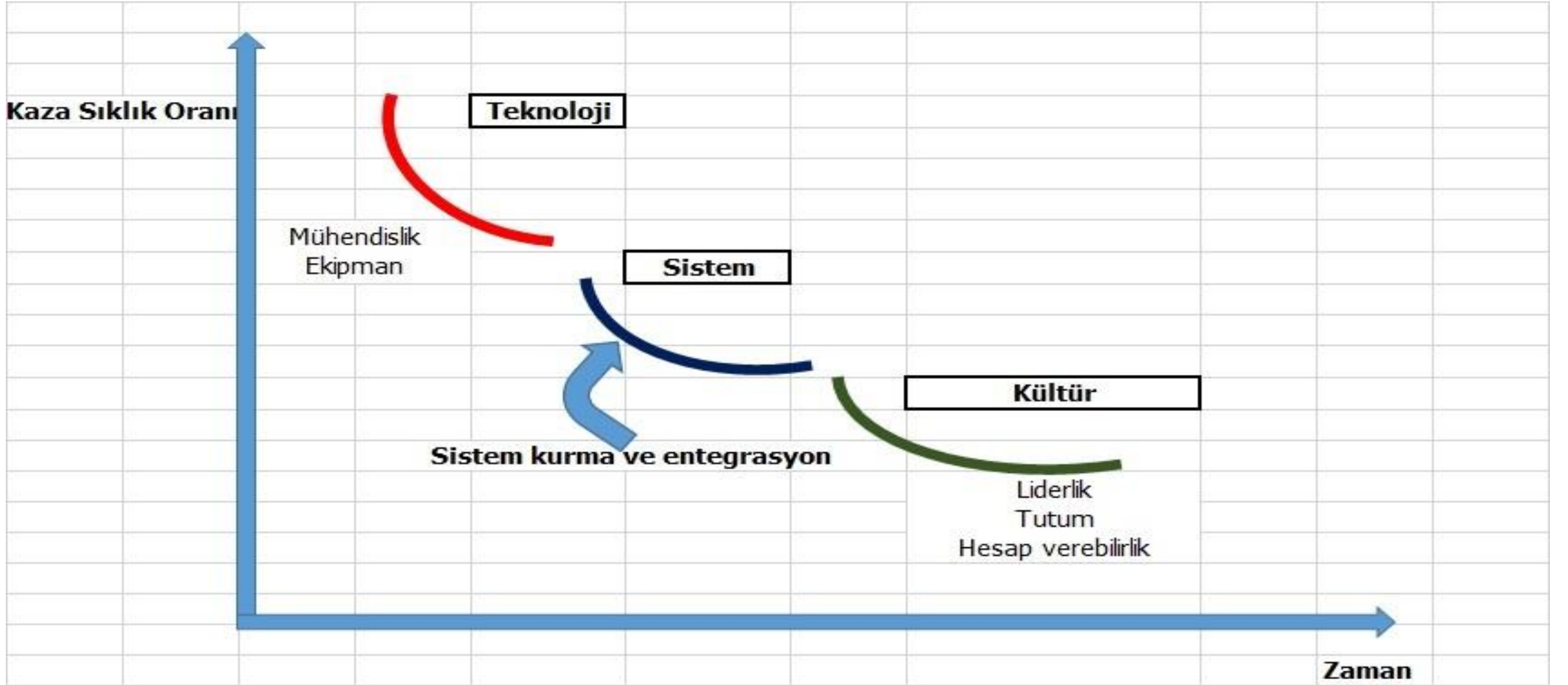
Çünkü birisinde malzememiz demir, diğerinde ise İNSAN'dır.

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ*

- İSG'ye özgü sorunları çözerken kullandığımız araçlar tanımlanmış, gelişmiş bir kültüre açık bir yön, bir yol haritası sağlamak, tutum ve inançlarda kalıcı değişiklikleri desteklemek üzere tasarlanmıştır.

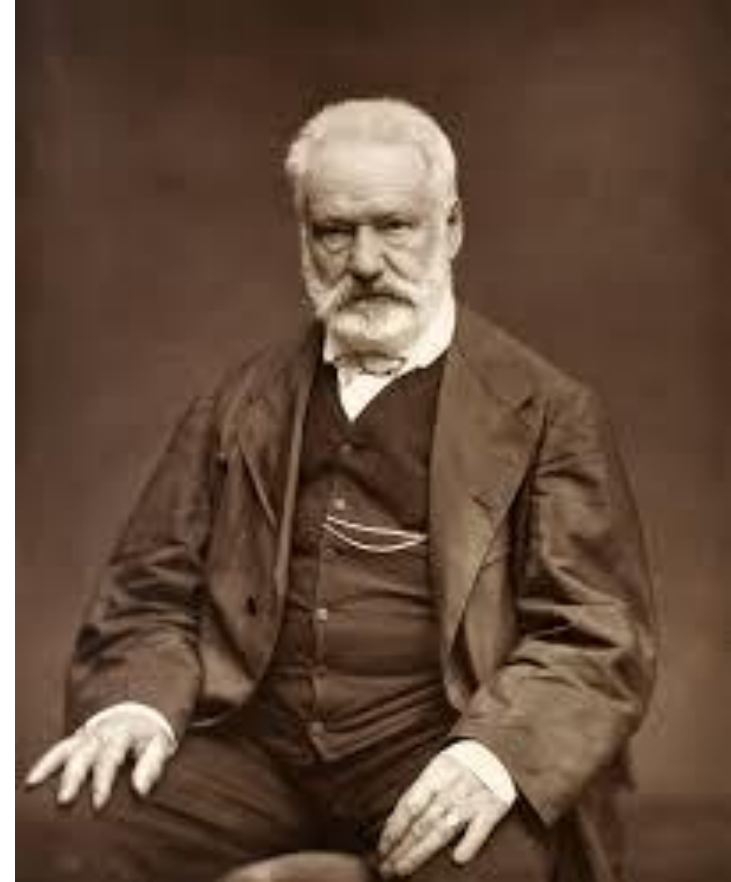
GÜVENLİK KÜLTÜRÜ*

İSG LİDERLİĞİ

“Kimse senin dalgalarla nasıl boğuştuğuna bakmaz. Gemiyi limana getirip getirmediğine bakar.”

Victor Hugo

İSG LİDERLİĞİ

Lider- Etimoloji

Fransızca → leader

1. isim Önder, şef:

"İhtilal partisinin liderini yakından ilk defa tanıyacaktım." - Falih Rıfkı Atay

2. isim Bir partinin veya bir kuruluşun en üst düzeyde yönetimiyle görevli kimse:

"Politika kargaşalarına gömülmüş liderler, ufukta bekleyen tehlikeyi göremiyorlardı." - Samiha Ayverdi

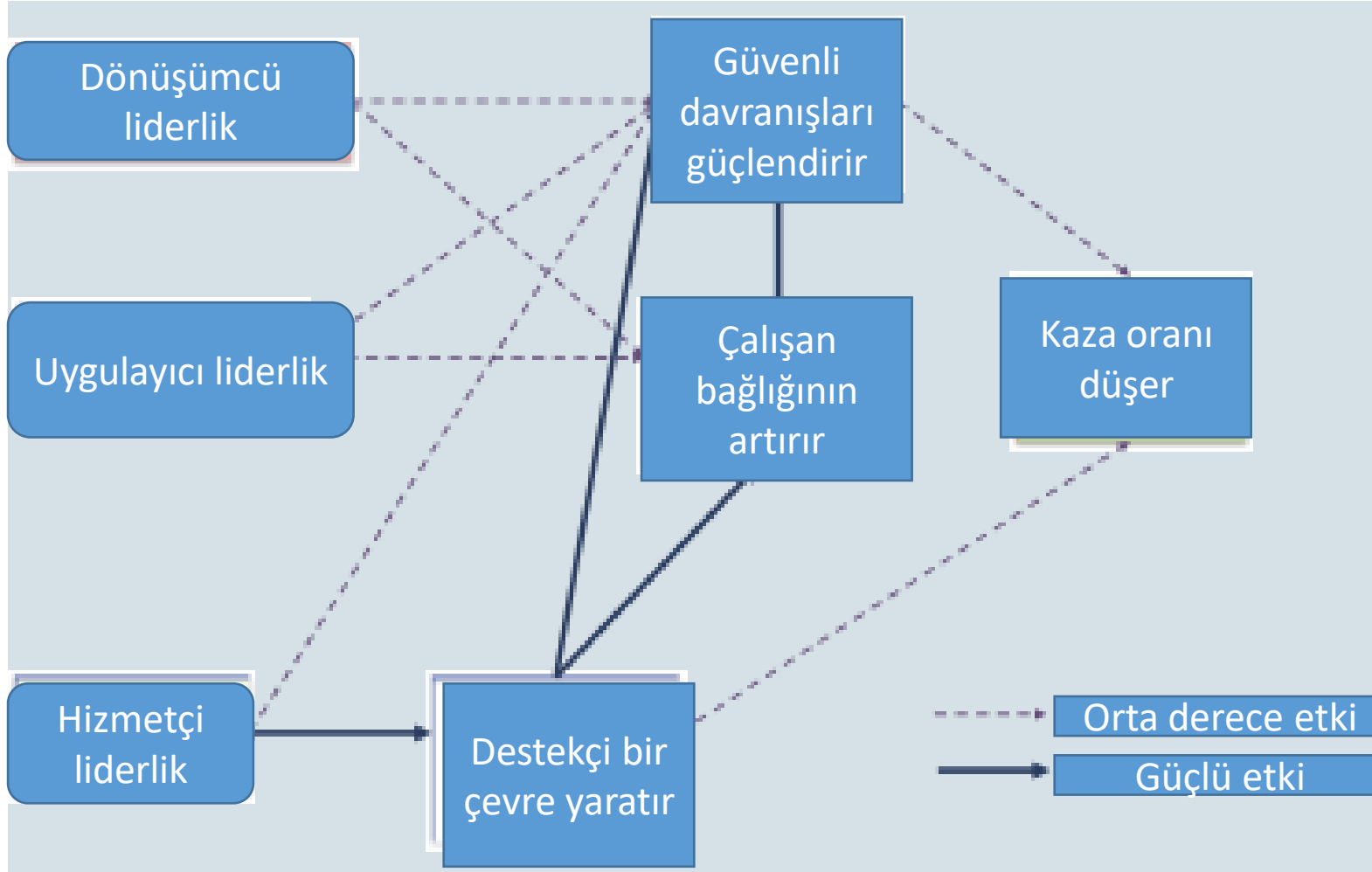
3. isim, spor Bir yarışmada başta bulunan takım veya yarışmacı.

İSG LİDERLİĞİ

- **İSG liderliği iş güvenliği yönetimi değildir!!!!**
- Güvenlik liderliği, liderler ve takipçiler arasında, liderlerin örgütsel güvenlik hedeflerine ulaşmak için takipçileri üzerindeki etkilerini gösterebileceği etkileşim süreci olarak tanımlanır.

İSG LİDERLİĞİ

İSG LİDERLİK TİPLERİNİN POZİTİF ETKİLERİ

İSG LİDERLİĞİ

Liderlik :

- Ulaşılması istenilen hedefleri belirleme,
- Bu hedeflere ulaşacak ekibi oluşturma,
- İş güvenliğini değer olarak gören bağlılığı yaratma,

gibi adımları içerir ki bu da özetle '*herkesin güvenlik hedeflerimize ulaşmasına yardımcı olacak davranışlarda bulunmak ve sürdürmek*' şeklinde özetlenebilir.

İSG LİDERLİĞİ

- Çalışan ve bireysel raporlama oranları hakkında yapılan bir çalışmada liderlerin sadece %24'ünün güçlü güvenlik liderliği gösterdiği tespit edilmiştir.
- Olumlu bir güvenlik kültürü ve güvenlik performansı mükemmelliği sağlama söz konusu olduğunda, güçlü ve etkili liderliğin çok önemli olduğunu inkar etmek zordur.
- Etkin güvenlik liderliği sadece çabalarımızın sonucunu görmekle sonuçlanmaz, aynı zamanda çalışan verimliliği ve bağlılığını da artırır.

İSG LİDERLİĞİ

Etkin güvenlik liderlerinin 8 yetkinliği:

- Destek,
- Takdir ,
- İşbirliği,
- Vizyon sahibi,
- İlham veren,
- Rol model,
- İddialı,
- Aktif takipçi,

İSG LİDERLİĞİ ve FARKINDALIK

Farkındalık yaratmak için:

- Liderliğin kurumsal bir değer haline gelmesi için eğitimler vermek ,
- Eğitim stratejisinin etkinlik değerlendirmesini ölçmek,
- Çalışanlarla işbirliği içerisinde güvenli bir işyerindeki liderlik taahhüdünü gözlemlemek, geliştirmek ,
- Organizasyon/Örgütteki liderler, sorumluluklarını kabul eden hat yönetimi/süreç liderleri oluşturmak,

FARKINDALIK ve LİDERLİK

- ‘Farkındalık’ , odaklanmaktan farklıdır ve benzer olarak ‘Liderlik’ te ‘İSG Yönetimi’nden farklıdır.
- Liderlik, farkındalığın yanı sıra derin bir perspektiften bakış açısı gerektirir.
- İSG Yönetimi odaktan yansıyan bir lazer ışığına benzetilebilir.
- İş güvenliğini farklı bir bakış açısıyla yönetebilmek için hem İSG Yönetimini iyi bilmek hem de sürece liderlik edebilmek gereklidir.
- Liderliğin olmadığı bir İSG sistemi istenilen sonuçlara varmak için yeterli olmayabilir.

ISO 45001'İN YAPISI

- 1- KAPSAM
- 2- BAĞLAYICI ATIFLAR
- 3- TERİMLER ve TANIMLAR
- 4- KURULUŞUN BAĞLAMI
- 5- **LİDERLİK** ve ÇALIŞAN KATILIMI
- 6- PLANLAMA
- 7- DESTEK
- 8- OPERASYON
- 9- PERFORMANS DEĞERLENDİRME
- 10- İYİLEŞTİRME

ISO 45001'İN YAPISI

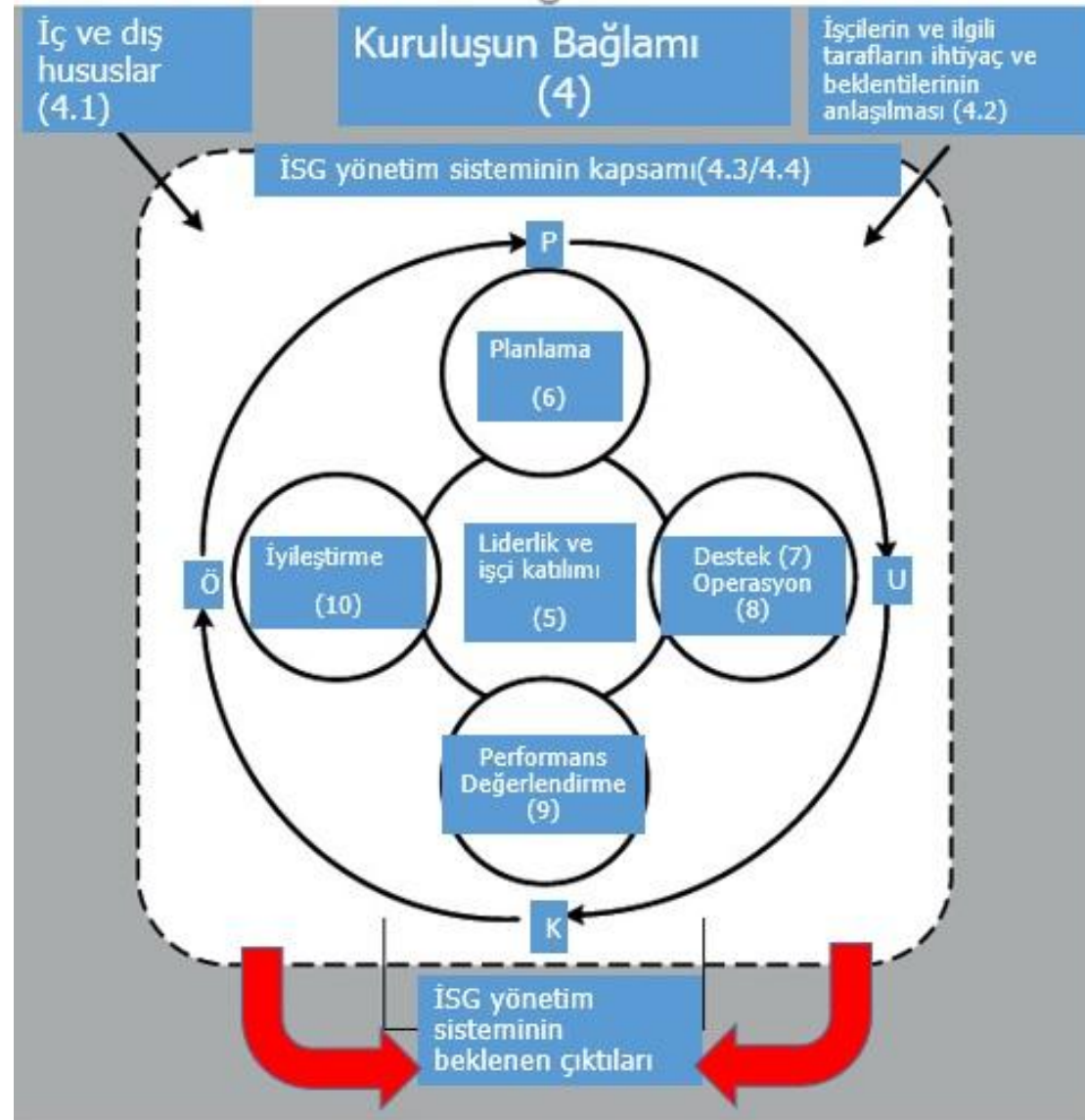
5 Liderlik ve çalışan katılımı

5.1 Liderlik ve taahhüt

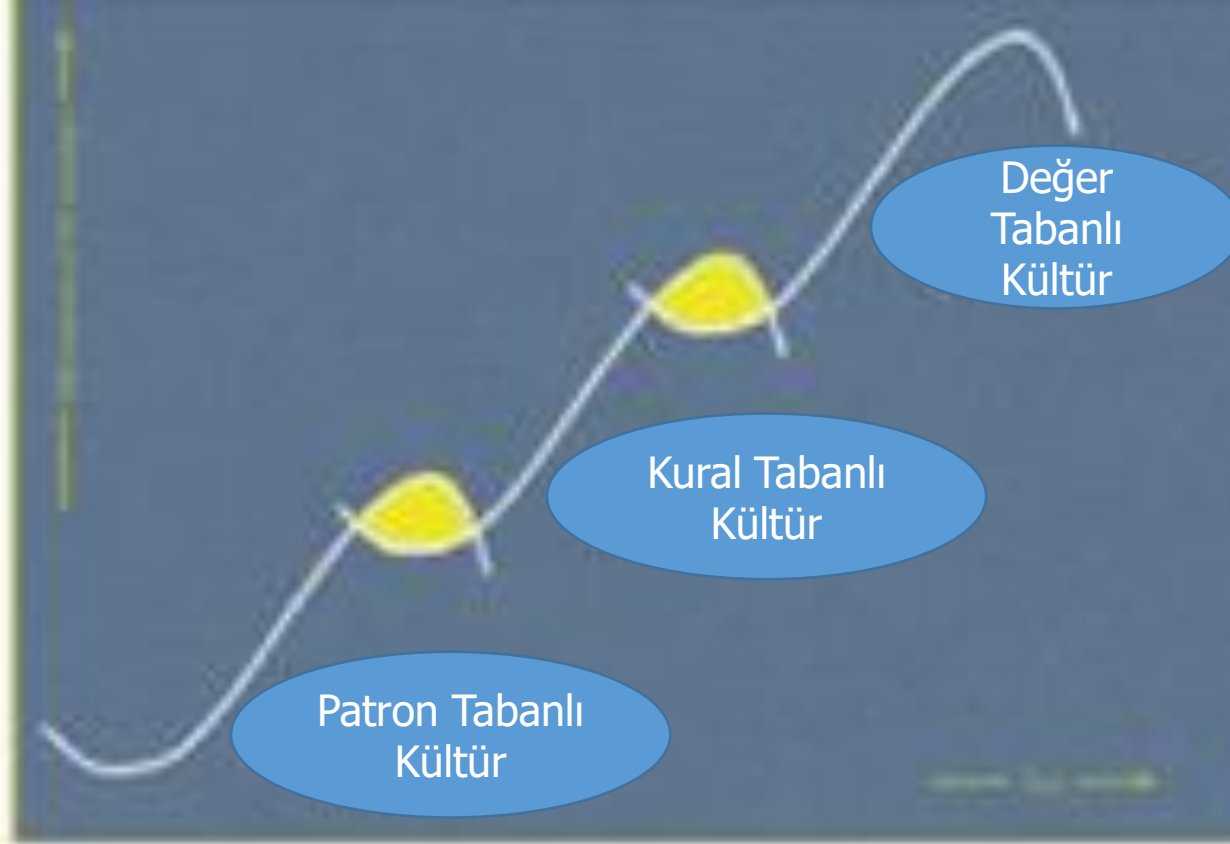
Üst yönetim , İSG yönetim sistemine ilişkin liderlik ve taahhüdü aşağıdakiler ile göstermelidir:

- a) sorumluluk- hesap verebilirlik
- c) iş prosesleri ile entegrasyon
- g)personelin yönlendirilmesi ve desteklenmesi
- j)güvenlik kültürünün yerleştirilmesi

FARKINDALIK ve LİDERLİK

DEĞER TABANLI GÜVENLİK YAKLAŞIMI

• **Liderlik**

- Çalışanlar güdüler
- Üst Yönetim desteği
- İSG profesyonellerinin katılımı

SONUÇ ve ÖNERİLER

- Kurum/İşletme Kùltürleri gözden geçirilmelidir.
- Tüm paydaşlar **sorumluluk** almalı ve farkındalık yaratma doğrultusunda çalışmalar yapmalıdır.
- Süreç liderleri aynı zamanda ***İSG lideri*** olduğunu unutmamalıdır!
- Tüm çalışmaların öznesi, yaşamın en önemli değeri olan ***"İnsan"*** olmalıdır.

***KATILIMINIZ İÇİN
TEŞEKKÜR EDERİM...***

mcocaktan@yahoo.com

[LinkedIn/Murat Can Ocaktan](#)